

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 9/2019-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miloša Maďara (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin BARTKO – JUDr. Sylvia BARTKOVÁ, Piaristická 6667, Trenčín, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Bartko, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 82/2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 82/2007 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 597,85 € (slovom päťstodevät'desiatsedem eur a osemdesiatpäť centov) na účet jej právneho zástupcu Advokátskej kancelárie JUDr. Martin BARTKO – JUDr. Sylvia BARTKOVÁ, Piaristická 6667, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2019 doručená ústavná s'ťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 82/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Vec bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Lajosovi Meszárosovi, ktorého funkčné obdobie sudcu ústavného súdu skončilo 16. februára 2019. V súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie

od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec pridelená 17. októbra 2019 sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) rozvrhu práce bola prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka žalobou podanou 30. apríla 2007 v procesnom postavení žalobkyne iniciovala konanie o určenie, že jej odmeňovanie je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch proti žalovanému – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“). Okresný súd sťažovateľku výzvou zo 17. septembra 2010, t. j. po viac ako 3 rokoch od začiatku konania vyzval na zaplatenie súdneho poplatku v sume 4194 €. Predmetné konanie bolo následne uznesením zo 16. novembra 2010 (doručeným jej 24. novembra 2010) zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Sťažovateľka následne súdny poplatok zaplatila 2. decembra 2010, t. j. v rámci lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu zo 16. novembra 2010. Okresný súd napriek tomu do 28. mája 2018 v predmetnej veci nevykonal žiaden procesný úkon. Sťažovateľka poukázala na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa základných kritérií posudzovania vzniku prierahov, ako aj účelu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov a spôsobov konania, resp. nekonania orgánov súdnej moci vedúcich ku konštatácii porušenia namietaných práv. Poukazujúc na celkovú dĺžku tohto konania (takmer 11 rokov), sťažovateľka uviedla, že okresný súd svojím neefektívnym postupom v predmetnom konaní spôsobil zbytočné prierahy, a tým v nej vyvolal dlhodobý stav právnej neistoty.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol, že jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 82/2007 porušené, prikázal okresnému súdu v predmetnom konaní konať bez zbytočných prierahov, priznal jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 5000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 390,50 €.

5. Uznesením sp. zn. II. ÚS 9/2019 z 10. januára 2019 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v časti, ktorou namietala porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 82/2007, a zároveň v druhom výroku vo zvyšnej časti jej sťažnosť odmietol.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

6. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu z 22. januára 2018 vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprV 49/2019 z 18. februára 2019, ktorý bol doručený 22. februára 2019.

6.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení v úvode uviedla, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v tejto veci. K obsahu samotnej ústavnej sťažnosti uviedla, že predmetnú vec vzhľadom na predmet sporu považuje za právne zložitú. Okresný súd už v období od začatia konania 30. apríla 2007 do vydania uznesenia zo 16. novembra 2010 z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku nepostupoval bezodkladne, pričom v tejto súvislosti poukázala podpredsedníčka okresného súdu na personálne zmeny zákonných sudcov v tejto veci (vec prejednávali a rozhodovali postupne štyria zákonní sudcovia). Vo vzťahu k priebehu tohto konania ďalej podpredsedníčka okresného súdu uviedla, že po zastavení konania bol spis v tejto veci 30. decembra 2010 poplatkovo a spisovo preverený a uložený v archíve súdu. Okresnému súdu bolo až 28. mája 2018 doručené oznámenie právneho zástupcu sťažovateľky o prevzatí jej právneho zastúpenia, a súčasne žiadosť o konanie vo veci. Následne 18. júna 2018 bol spis pridelený náhodným výberom zákonnej sudkyňi, ktorá od jeho pridelenia v tejto veci konala priebežne. Konanie v predmetnej veci bolo uznesením z 30. augusta 2018 zastavené na základe späťvzatia žaloby sťažovateľkou v celom rozsahu.

6.2 Podpredsedníčka okresného súdu priznala, že okresný súd v predmetnom konaní pochybil, keď bol po vydaní uznesenia zo 16. novembra 2010 nečinný, pretože z úradnej povinnosti toto rozhodnutie po zaplatení súdneho poplatku sťažovateľkou v rámci lehoty na podanie odvolania (2. decembra 2010) svojím uznesením nezrušil. Podpredsedníčka okresného súdu poukázala na skutočnosť, že sťažovateľka od zastavenia konania až do 24. mája 2018 v tejto veci nevyvinula žiadnu procesnú aktivitu, ktorou by sa snažila o ovplyvnenie, resp. urgenciu postupu súdu. Následne konštatovala, že sťažovateľka si podľa nej v zmysle zásady „vigilantibus iuris“ nedostatočne strážila svoje práva, pričom táto skutočnosť by podľa nej mala byť zohľadnená pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadost'učinenia.

6.3 Podanie ústavnej sťažnosti sa podľa podpredsedníčky okresného súdu v tomto prípade javí ako účelové a nemajúce za cieľ odstránenie priet'ahov v súdnom konaní a ochranu ústavných práv sťažovateľky, pričom na podporu svojho tvrdenia poukázala na krátkosť času, ktorý uplynul od 24. mája 2018, t. j. od doručenia podania sťažovateľky okresnému súdu do podania ústavnej sťažnosti 30. mája 2018, ako aj na následné späťvzatie žaloby sťažovateľkou podaním zo 14. augusta 2018.

6.4 Pokiaľ by ústavný súd dospel k záveru o porušení sťažovateľkou namietaných práv v predmetnom konaní, podpredsedníčka okresného súdu požiadala vzhľadom na uvedené dôvody (právoplatné zastavenie konania uznesením z 30. augusta 2018, nepodanie sťažnosti na priet'ahy v konaní predsedovi súdu, procesná pasivita sťažovateľky pri ochrane jej práv) o zváženie dôvodnosti a primeranosti výšky navrhovaného primeraného finančného zadost'učinenia.

7. Ústavný súd podaním z 23. októbra 2019 zaslal vyjadrenie okresného súdu z 18. februára 2019 právnenému zástupcovi sťažovateľky s možnosťou zaujatia stanoviska k nemu v lehote 10 dní od jeho doručenia a zároveň ho požiadal o vyjadrenie sa k možnosti konania verejného ústneho pojednávania.

8. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka zaujala stanovisko prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním z 13. novembra 2019, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 15. novembra 2019.

8.1 Právny zástupca sťažovateľky uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci. Následne právny zástupca sťažovateľky poukázal na to, že postup okresného súdu považuje za ústavne neakceptovateľný, keďže aj z vyjadrenia okresného súdu považuje za preukázané, že okresný súd spôsobil v napadnutom konaní niekoľkoročné preťahy, tým že ho v rozpore so zákonom zastavil a spis vo veci umiestnil do archívu, a to napriek zaplatenému súdnemu poplatku v „*nie malej výške*“. Následne právny zástupca sťažovateľky poukázal na to, že vo svojom späťvzati žaloby uviedla aj dôvody, ktoré ju k tomuto kroku viedli, a to, že po 11 rokoch nekonania okresného súdu „*stratila záujem a energiu v spore ďalej pokračovať*“ a aj s prihliadnutím na žalovaným navodenú podľa nej silnú konfrontačnú atmosféru spôsobenú používaním jej adresovaných hrubých výrazov nachádzajúcich sa aj vo vyjadrení žalovaného k podanej žalobe z 10. júla 2018, ako napr. podaná žaloba je „*výsmech do tváre občanov*“, podaním žaloby „*vrhá negatívne svetlo na celú justíciu*“ alebo dokonca, že podanou žalobou „*škodí dobrej povesti súdnictva*“. Sťažovateľka vyjadrila obavu, že jej prípadný úspech v tomto spore by sa mohol zo strany žalovaného používať na jej diskreditáciu v spoločnosti a znevažovanie dobrého mena, ktoré si ona ako sudkyňa buduje desiatky rokov.

8.2 Zároveň právny zástupca sťažovateľky vo vzťahu k výške požadovaného finančného zadost'učinenia uviedol, že s ohľadom na judikatúru ústavného súdu, osem rokov trvajúce preťahy v napadnutom konaní, ako aj vzhľadom na to, že okresný súd ňou zaplatených 4194 € užíval, považuje ňou navrhovanú sumu primeraného finančného zadost'učinenia 5000 € za primeranú. V závere sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu požiadala, aby jej ústavnej sťažnosti vyhovel.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania,

pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

K obsahu súdneho spisu okresného súdu v napadnutom konaní

10. Z obsahu sťažnosti, obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu a chronologického prehľadu úkonov ústavný súd zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu a stave napadnutého konania:

- 30. apríla 2007 – okresnému súdu bola doručená žaloba sťažovateľky;
- 6. júla 2007 – pokyn súdnej kancelárii na odstránenie väd žaloby;
- 2. novembra 2007 – spis v predmetnej veci bol pridelený zákonnej sudkyňi JUDr. Zuzane Kučerovej;
- 25. marca 2008 – pokyn súdnej kancelárii doručiť uznesenie na opravu podanej žaloby v lehote 15 dní sťažovateľke (odpoveď sťažovateľky bola doručená 7. apríla 2008);
- 6. mája 2008 – pokyn súdnej kancelárii zaslať žalovanému výzvu na vyjadrenie sa k podanej žalobe v lehote 15 dní (vyjadrenie doručené 19. novembra 2008);
- 14. septembra 2010 – pokyn súdnej kancelárii zaslať sťažovateľke výzvu nazaplatenie súdneho poplatku v sume 4194 € (výzva bola realizovaná 17. septembra 2010);
- 13. októbra 2010 – okresnému súdu bolo doručené podanie sťažovateľky, v ktorom vyjadrila presvedčenie, že predmetné konanie je oslobodené od platenia súdneho poplatku;
- 11. novembra 2010 – pokyn súdnej kancelárii vypracovať uznesenie o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku;
- 30. decembra 2010 – v spise je záznam o právoplatnom skončení tejto veci a o jeho poplatkovom a spisovom preverení;
- 28. mája 2018 – okresnému súdu bolo doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľky, v ktorom ho požiadal o konanie v predmetnej veci z dôvodu zaplatenia súdneho poplatku v rámci lehoty na podanie odvolania – 2. decembra 2010;

- 14. júna 2018 – spis v predmetnej veci bol z archívu predložený predsedníčke okresného súdu na rozhodnutie o pridelení veci zákonnému sudcovi;
- 18. júna 2018 – pokyn predsedníčky okresného súdu prideliť predmetnú vec náhodným výberom zákonnému sudcovi (pridelené v ten istý deň sudkyňi Mgr. Denise Drúžkovej);
- 26. júna 2018 – okresný súd uznesením z tohto dňa zrušil uznesenie zo 16. novembra 2010 o zastavení konania;
- 2. júla 2018 – pokyn súdnej kancelárii zaslať výzvu právnemu zástupcovi sťažovateľky, aby sa v lehote 30 dní vyjadril k zaslanému vyjadreniu žalovaného;
- 10. júla 2018 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného k podaniam sťažovateľky týkajúcim sa doplnenia ňou podaného návrhu;
- 19. júla 2018 – okresnému súdu bolo na základe jeho výzvy doručené vyjadrenie sťažovateľky k podaniu žalovaného z 10. júla 2018;
- 14. augusta 2018 – okresnému súdu bolo doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľky, ktorým vzal jej návrh v celom rozsahu späť;
- 30. augusta 2018 – okresný súd konanie v predmetnej veci uznesením zastavil, žalovanej náhradu trov konania nepriznal a rozhodol o vrátení zaplateného súdneho poplatku sťažovateľke (doručené sťažovateľke 4. septembra 2018);
- 29. októbra 2018 – pokyn súdnej kancelárii publikovať uznesenie, doručiť elektronicky doložku právoplatnosti žalovanej na základe jej žiadosti, poplatkovo a spisovo preveriť spis a dať ho do archívu súdu.

IV.

Právomoc ústavného súdu, ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

15. Sťažovateľka sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

19. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

V.

Záverý ústavného súdu týkajúce sa otázky porušenia sťažovateľských práv

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

21. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba o určenie, že odmeňovanie odporcu je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, a žaloba o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že okresný súd

sa v tomto konaní meritom veci vôbec nezaoberal a v podstate až do jej právoplatného skončenia na základe späťvzatia návrhu sťažovateľkou v tejto veci vykonal len prvotné procesné úkony súvisiace so spisom (zaslanie žaloby žalovanému, výzvy na odstránenie nedostatkov podanej žaloby sťažovateľke či výzvy na vyjadrenie sa k podaniu protistrany). Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej alebo skutkovej zložitosti veci, ktorá by mohla mať vplyv na predĺženie konania v tejto veci.

22. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako procesnej strany v konaní ústavný súd zistil, že k predĺženiu konania prispela v jeho úvode aj sťažovateľka podaním nedostatočne kvalifikovaného návrhu, ktorého nedostatky boli odstraňované vždy až na základe výzvy okresného súdu (nesprávna špecifikácia žalovaného, nezaplatenie súdneho poplatku). Podľa zistenia ústavného súdu v ďalšom priebehu tohto konania, konkrétne od 24. novembra 2010 (doručené uznesenie o zastavení konania) až do 28. mája 2018 (doručené podanie sťažovateľky okresnému súdu) bola sťažovateľka absolútne pasívna vo svojom prístupe k ochrane ňou v konaní pred ústavným súdom namietaných práv a nevyužila potenciál procesných prostriedkov umožňujúcich jej ovplyvniť priebeh predmetného konania (možnosť podať žiadosť o pokračovanie v konaní, resp. o nariadenie pojednávania, sťažnosť na priedačky v konaní adresovaná predsedovi okresného súdu či dopyt na stav predmetného konania okresnému súdu). Inak povedané, sťažovateľka ako nositeľka práv sa sama vystavila riziku ich straty, a to tým, že nepostupovala v zmysle zásady „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá vo svojej podstate znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V tejto súvislosti ústavný súd za relevantnú považoval aj podpredsedníčkou okresného súdu tvrdenú účelovosť podanej ústavnej sťažnosti podopretú poukazom na dátum podania ústavnej sťažnosti (štyri dni po doručení žiadosti o pokračovanie v konaní) a poukazom na skončenia napadnutého konania na základe návrhu sťažovateľky ani nie tri mesiace po tomto dátume.

23. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní.

23.1 Okresný súd bol nečinný vo svojom postupe hneď v úvode predmetného konania, keďže s realizáciou prvotných procesných úkonov súvisiacich so spisom začal až 25. marca 2008 (zaslal výzvu na odstránenie nedostatkov podanej žaloby sťažovateľke), t. j. takmer rok po doručení žaloby sťažovateľky. V ďalšom postupe okresný súd 6. mája 2008 zaslal podaný návrh na vyjadrenie žalovanému, avšak ďalší procesný úkon realizoval po viac ako dvoch rokoch a štyroch mesiacoch 14. septembra 2010, keď zaslal sťažovateľke výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu. Po vypracovaní uznesenia o zastavení konania z 11. októbra 2010 zostal okresný súd nečinný až do 28. mája 2018, t. j. viac ako 7 rokov a 6 mesiacov. Následne v predmetnej veci okresný súd realizoval procesné úkony plynule a na základe podania sťažovateľky zo 14. augusta 2018, ktorým vzala svoju žalobu späť, bolo napokon uznesením okresného súdu z 30. augusta 2018 konanie v predmetnej veci zastavené.

23.2 Ústavný súd zistil v postupe okresného súdu viaceré obdobia bezdôvodnej nečinnosti okresného súdu (v trvaní viac ako 10 rokov), ktoré v pomere k celkovej dĺžke napadnutého konania (viac ako 11 rokov) považuje za neospravedlňiteľné. K najdlhšiemu prieťahu došlo evidentne pre to, že si okresný súd dôsledne neoveril, že sťažovateľka zaplatila súdny poplatok na účet okresného súdu. Na základe takto nesprávne prijatého záveru o nezaplatení súdneho poplatku považoval predmetnú vec za právoplatne skončenú a spis odložil do archívu súdu. Na druhej strane v tejto súvislosti je potrebné zohľadniť, ako už bolo uvedené, aj tú skutočnosť, že práve toto štádium konania mohla svojou procesnou aktivitou a domáhaním sa rozhodnutia o svojich právach výrazne ovplyvniť sťažovateľka.

24. Vychádzajúc z argumentácie uvedenej v bode 21 až 23, ústavný súd dospel k názoru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 82/2007 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48

ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

VI.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

26. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

27. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka zdôvodnila tým, že poukázala na celkovú neprimeranú dĺžku predmetného konania (jedenásť rokov), ďalej uviedla, že navrhnuté zadosťučinenie považuje za „úplne primerané za 8 rokov preťahov aj v porovnaní s inými rozhodnutiami ústavného súdu v podobných veciach“, a tiež dôvodila, že okresný súd počas uvedeného obdobia nečinnosti užíval jej finančné prostriedky zaplatené ako súdny poplatok v sume 4194 €.

28. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, avšak suma požadovaná sťažovateľom nie je primeraná okolnostiam prípadu. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym

súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

29. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania okresného súdu, berúc do úvahy všetky okolnosti danej veci (podanie nekvalifikovanej žaloby, absolútna pasivita sťažovateľky pri ochrane jej práv v napadnutom konaní po zaplatení súdneho poplatku, nepodanie sťažnosti na prieťahy v konaní, dátum podania ústavnej sťažnosti a dôvod právoplatného skončenia predmetného konania, verejne zdieľané informácie o stave konaní a spôsobe rozhodovania vo veciach antidiskriminačných žalôb), ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € za primerané (bod 2 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky nevyhovet (bod 4 výroku nálezu).

VII.

Trovy konania

30. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

31. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok rokov 2017 a 2018, ktorá bola 921 € a 980 €.

32. Ústavný súd priznal úhradu za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti, písomné vyjadrenie sťažovateľky) v súlade § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov Advokátskej kancelárii JUDr. Martin BARTKO –

JUDr. Sylvia BARTKOVÁ. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (2 x 153,33 €) spolu s režijným paušálom (2 x 9,21 €) a daňou z pridanej hodnoty (20 %) predstavuje spolu sumu 390,09 € a úhrada za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2019 (163,33 €) spolu s režijným paušálom (9,80 €) a daňou z pridanej hodnoty (20%) predstavuje sumu trov konania celkom 597,85 €.

33. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky Advokátskej kancelárie JUDr. Martin BARTKO – JUDr. Sylvia BARTKOVÁ v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

34. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu